

บาดทะยัก คืออะไร?

นิสิตโพธิ์วิชชาลัยอาจต้องเผชิญกับโรคภัยไข้เจ็บบางโรคที่พึงระวัง รักษาตัวเอาไว้ก่อน เช่น โรคบาดทะยัก เพราะเป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อจากสิ่งแวดล้อมโดยง่าย

โรคบาดทะยัก ยังเป็นปัญหาทางสาธารณสุขสุขของประเทศที่กำลังพัฒนา เช่นประเทศไทย เนื่องจากประชากรยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันอย่างทั่วถึง ทำให้เสี่ยงกับการติดเชื้อตามสิ่งแวดล้อม โรคนี้ไม่ใช่เป็นโรคติดต่อระหว่างคนกับคน หรือคนกับสัตว์

สาเหตุ ติดเชื้อแบคทีเรียที่เรียกว่า Clostridium tetani อาศัยอยู่ตามสิ่งแวดล้อม เช่น พื้นดิน ไร่นา สวน

การติดเชื้อ แบคทีเรียเข้าสู่ร่างกายทางบาดแผล เช่น ถูกไม้ตำ มีดบาด สัตว์กัด เชื้อจะเจริญเพิ่มจำนวนที่บาดแผลเท่านั้น แต่จะปล่อยสารพิษเข้าสู่กระแสเลือดเพื่อไปยังบั้นยั้ง (ชาวบ้านเรียกว่าทำลาย) ระบบประสาท ทำให้ระบบประสาททำงานมากขึ้น

อาการ จะทำให้กล้ามเนื้อเกร็ง อาการเริ่มแรกจะอ้าปากไม่ได้ เคี้ยวอาหารกลืนอาหารลำบาก หายใจลำบาก ตัวเขียว มีกล้ามเนื้อหลังเกร็งแอ่น ผู้ป่วยมีอาการชักกระตุกเมื่อมีสิ่งเร้าจากภายนอก เช่น เสียงดัง แสงสว่าง อากาศเย็น ในช่วง 1-2 สัปดาห์ ถ้าผู้ป่วยไม่เสียชีวิตอาการจะดีขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากสารพิษจะถูกร่างกายกำจัดออกไป แต่ส่วนใหญ่ผู้ป่วยจะเสียชีวิตจากการขาดออกซิเจน และภาวะแทรกซ้อนทางเดินหายใจ คือ ปอดบวม

การรักษา สารพิษที่จับกับเซลล์ประสาทแล้ว แพทย์จะทำอะไรไม่ได้เพียงแต่ให้ยาคลายกล้ามเนื้อ ยาชัก/ยาระงับชัก ส่วนสารพิษที่อยู่ในกระแสเลือด แพทย์จะให้เซรุ่ม (tetanus immunoglobulin) และเชื้อที่อยู่บริเวณบาดแผล แพทย์จะให้ยาฆ่าเชื้อ

การป้องกัน ในเด็กให้วัคซีนรวม (คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก) ให้ครบตามนัด ผู้ใหญ่ถ้ามีบาดแผลควรฉีดวัคซีน 3 เข็มคือ ฉีดเข็มที่ 1 วันแรกที่เกิดแผล เข็มที่ 2 ในอีกหนึ่งเดือน เข็มที่ 3 ในอีกหกเดือน สามารถป้องกันบาดทะยักได้ประมาณ 10 ปี

